

Handelskampanjen

6. januar 2025

Hørings svar til «Lov om bevaring og bærekraftig bruk av marint naturmangfold i områder utenfor nasjonal jurisdiksjon»

Handelskampanjen takker for anledning til å komme med innspill til forslag om *Lov om bevaring og bærekraftig bruk av marint naturmangfold i områder utenfor nasjonal jurisdiksjon*.

Miljøutfordringene er globale og krever både nasjonale og internasjonale løsninger. Avtalen fra 19.6.2023 undertegnet av Norge 20.9.2023, til FNs Havrettskonvensjon (1982), er et godt grunnlag for nasjonal og internasjonal politikk i en slik retning, inkludert avtaleverk om fiskerisubsidier etter SDG 14.6. som forhandles i WTO. Havretten er en av de viktigste naturforvaltningstraktene i FN, og av stor betydning for Norge. Det er et viktig signal at man nå har klart å bli enige om en tilleggsavtale om forvaltning, ansvar og deling av fellesgoder utenfor landenes økonomiske soner innen de fire hovedtemaer: a) marine genetiske ressurser, b) områdebaserte forvaltningstiltak, herunder marine verneområder, c) konsekvensutredninger, og d) overføring av kompetanse og teknologi

Handelskampanjen støtter lovutkastet, men ønsker noen endringer for at loven i tilstrekkelig grad skal reflektere avtalen under FNs havrettskonvensjon om bevaring og bærekraftig bruk av marint biologisk mangfold i områder utenfor nasjonal jurisdiksjon av 19. juni 2023 (Avtalen).

Handelskampanjen vil fremheve noen av de viktige tiltak og prinsipper som avtalen dekker, gjennom kommentarer der vi mener det i for liten grad er ivaretatt i forslag til lov.

Handelskampanjen merker seg at Avtalen ses i sammenheng med Konvensjonen om biologisk mangfold (CBD) og den tilhørende Nagoyaprotokollen. Videre bygger den på Naturavtalen under CBD som ble vedtatt i 2022. Det er viktig at Loven som nå vedtas henviser til og ikke undergraver instrumenter/ tiltak fra disse to.

Videre støtter Handelskampanjen den folkerettslige hjemmel til å på global basis vedta marine verneområder i områder utenfor nasjonal jurisdiksjon. Dette er en nyvinning. Avtalen gir nå hjemmel for å treffe slike tiltak i alle havområder utenfor nasjonal jurisdiksjon og på tvers av sektorer. Dette vil kunne bidra til å nå det politiske målet fra naturavtalen om 30 prosent bevaring innen 2030. Loven som vedtas må på behørig vis henvise til denne hjemmel, selv om mekanismene er under utarbeiding.

Kommentarer til konkrete paragrafer i lovutkastet:

- Til § 1-1 Formål merker vi oss at fortalen Artikkel 7 i Avtalen inneholder alminnelige prinsipper og tilnærminger som partene skal ha som rettesnor ved gjennomføring av avtalen. I tillegg til *forurensers betaler, føre-var-prinsippet, økosystemtilnærming, bruk av den best tilgjengelige forskning og vitenskapelig informasjon*, er det to viktige prinsipper som vi mener

bør være en del av § 1-1, nemlig *rimelig fordeling av fordeler og prinsippet om menneskehetens fellesarv*, som er sentralt i kravet om informasjons- og overskuddsdeling i avtalen. Videre bør også § 1-1 inneholde en henvisning til Avtalens hjemmel til å på global basis vedta marine verneområder i områder utenfor nasjonal jurisdiksjon.

- Til §1-4 Definisjoner. Vi merker oss at lovutkastet bruker «samlete virkninger» som oversettelse av «Cumulative effects» i Avtalens §§ 1-4, e, f. Vi mener det er bedre å bruke samme formuleringer som NVE og i Naturmangfoldloven brukes begreper som «samlet belastning», «sumvirkninger».
- Til § 2-1 og § 3-1 Virkeområde mener vi at begrensningen til aktiviteter fra «norske» fartøy er for snever. Vi frykter at det kan bli en utvanning av ansvar og kontroll ved at aktivitet skjer fra flaggstater eller lignende. Derfor bør Norge ha ansvar også knyttet til aktørene og i fall det er norsk finansiering involvert.
  - I avsnitt 2 støtter vi at bærekraftshensynene i Avtalen også gjelder eksisterende genetisk materiale
- Til § 2-3 Krav til melding av planlagte aktiviteter, punkt h), anbefaler vi å følge opp Avtalen ved å legge til «små øystater» etter utviklingsland. Videre finner vi at dette punktet i liten grad er fulgt opp i lovutkastets etterfølgende paragrafer.
- Til §2-6 Plikt til å registrere utnyttelse og kommersialisering, savner vi at det stilles krav til varsel, samtykke og konsultasjoner med berørte parter, etter Avtalens krav knyttet til urfolk, og særlig når prosessen berører små utviklingsøystater.
- Videre har Avtalen i liten grad berørt patenter. Vi savner en vurdering av aksept av patentering i lys av at Avtalen stadfester Menneskehetens fellesarv som begrunnelse og formål.
- Til § 2-8 Gjennomføring i norsk rett av partsmøtevedtak... , foreslår vi et punkt e) som viser til materiale fra før avtalen trådte i kraft
- Til Kapitel 4 Konsekvensutredninger. Til dette kapittelet har vi følgende kommentarer
  - Vi mener at konsekvensutredninger bør utføres av uavhengig aktør, og Klima- og miljødirektoratet bør være ansvarlig myndighet
  - Vår kommentar om kumulative belastninger under § 1-4, gjelder også her
  - Selv om Avtalen ikke dekker fiske og høsting av marine organismer, bør kumulative belastninger av aktive fiskeredskap, for eksempel bunntål, være med i utredningene.
  - Vi savner punkt om praktisk involvering, varsel, samtykke og konsultasjoner med berørte parter, etter Avtalens krav knyttet til urfolk, utviklingsland og særlig når prosessen berører små utviklingsøystater.
- Til § 4-9 Sluttbehandling, lurer vi på om Avtalens formulering om konsekvensutredninger «take full account» i sterk nok grad er reflektert i formuleringen brukt i lovutkastet «tilbørlig hensyn»
- Til § 5-3 Straff. Brudd på konsesjon som gir rett til aktivitet er bra beskrevet i denne paragrafen, men vi ser ikke at det noen plass nevnes i hvilken grad konsesjonstillatelsen kan oppheves ved alvorlige brudd ved forsettlig eller uaktsom overtredelse av betingelsene.